

Centrum pro regionální rozvoj České republiky.

Výběrová a zadávací řízení

Mgr. Ondřej Filipovič, odborný rada - specialista na administraci veřejných zakázek, ÚO IROP pro Jihomoravský kraj
tel: +420 734 769 732

e-mail: ondrej.filipovic@crr.cz

7. 9. 2022, Praha, prezentace pro Seminář k 12. a 13. výzvě IROP: IZS – ZZS krajů

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Centrum
pro regionální rozvoj
České republiky

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

- Pravidelně sledovat webové stránky IROP (MMR, Centrum).
- Web Centra k VZ - <https://www.crr.cz/irop/projekt/verejne-zakazky-v-projektech-irop-pohledem-centra/> (Metodické postupy a výkladová stanoviska, Nejčastější pochybení, Publikační činnost ve VZ).

Metodické postupy a výkladová stanoviska

Nejčastější pochybení

Příklady dobré praxe

Publikační činnost ve VZ

Na této záložce budou zveřejňována častá pochybení, za něž byla v zakázkách financovaných z IROP opakovaně uložena finanční oprava, a to za účelem preventivním.

Zadavatelům doporučujeme, aby se s níže uvedenými informacemi důkladně seznámili a vzali je v úvahu při přípravě zakázek, a nevystavovali se zbytečnému riziku krácení dotace za pochybení při zadání zakázky.

Pozn. pořadí, pod kterým bylo dané pochybení uveřejněno, nijak nesouvisí s jeho četností či výší ukládané finanční opravy.

- Nejčastější pochybení ve VZ č. 01 - multiprofese (PDF, 254.64 kB)
- Nejčastější pochybení ve VZ č. 02 - neuveřejněný profil zadavatele (PDF, 265.13 kB)
- Nejčastější pochybení ve VZ č. 03 - reference od obdobného subjektu (PDF, 250.1 kB)
- Nejčastější pochybení ve VZ č. 04 - porušení 3E předčasným vyloučením nejvýhodnější nabídky (PDF, 254.35 kB)
- Nejčastější pochybení ve VZ č. 05 - materiální změna nabídky

Metodické postupy a výkladová stanoviska

Nejčastější pochybení

Příklady dobré praxe

Publikační činnost ve VZ

Zde jsou k dispozici články a prezentace, které pracovníci Centra publikovali v souvislosti s veřejnými zakázkami. Články jsou řazeny chronologicky, tzn. nejnovější článek je na konci seznamu.

- 01. Představení Centra pro regionální rozvoj České republiky (PDF, 74.94 kB)
- 02. Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014-2020 pohledem IROP (PDF, 86.04 kB)
- 03. Principy 3E v kontrolní praxi Centra pro regionální rozvoj ČR (PDF, 91.48 kB)
- 04. Dělení předmětu veřejné zakázky v praxi Centra pro regionální rozvoj (PDF, 86.21 kB)
- 05. Nepřiměřená kvalifikace v kontrolní praxi CRR ČR (PDF, 81.61 kB)
- 06. Fórum názorů: Zhojitelné vady nabídky vs materiální změna nabídky

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

- Využívat komunikační kanály Konzultačního servisu IROP 2 (IROP 2021 – 2027).
- Zvážit případné využití externích zdrojů pro realizaci zadávacího/výběrového řízení (administrátor s prokázanou zkušeností a kvalitou).
- Znalost zákona o zadávání veřejných zakázek (vč. souvisejících výkladů, judikatury apod.) a vydaných metodik IROP k zadávání veřejných zakázek (MPZ); MPZ pro IROP 2 účinný od 1. 11. 2021 dostupný zde: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-v-gesci-mmr-cr/metodicky-pokyn-pro-oblast-zadavani-zakazek>.
- Soustředit se na včasné zahájení zadávacího/výběrové řízení vzhledem k termínům realizace projektu.
- Účastnit se seminářů MMR/Centra k plánovaným výzvám (součástí i téma VZ).
- V případě pochybností volit cestu „právní jistoty.“
- Ctít zadavatelské pravidlo: "Vím co dělám, a proč to dělám."

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Pečlivě vážit stanovení předmětu jedné VZ (funkční celek)

- Při vymezení předmětu veřejné zakázky může dojít k porušení § 18 ZZVZ (6.4.5 MPZ) a základních zásad dle § 6 ZZVZ (6.1.1 MPZ) zejména v případě:
 - zadavatel rozdělí jednu VZ tak, že dojde ke snížení PH pod stanovené limity (např. přístroje tvořící jeden celek a vzájemně nezbytné k funkčnosti zadá ve více VZ v režimu odpovídajícím vždy jen dané části a nikoliv celkové hodnotě všech částí/VZ).
 - diskriminační sloučení předmětu VZ (např. sloučení stavebních prací a dodávky přístrojového vybavení, nábytku, IT vybavení atd., čímž omezí okruh dodavatelů).
- Sledovat vývoj právních názorů na význam pojmu „funkční celek“:
 - Beze změny pro rozhodovací praxi – ve smyslu pouhého nahrazení věcné a místní souvislosti tímto pojmem.

Vs.

- Změna pro rozhodovací praxi – funkční celek klade větší důraz na cíle a záměry zadavatele, kdy funkčnost celku je z pohledu zadavatele naplněna až realizací všech potřebných dílčích plnění.
- ÚOHS-R0089/2021/VZ, č. j. ÚOHS-20865/2021/161/Tmi ze dne 24. 6. 2021, kde se operovalo s pojmem „funkční účel“ a bylo uvedeno, že „V daném případě tak nelze dovodit to, že by chodníky společně naplňovaly účel bezpečného pohybu chodců po obci Těrlicko nebo společně (tedy jako celek) plnily jinou předvídanou funkci“

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Při stanovení technických podmínek vždy důkladně zvážit, co a z jakého důvodu je v nich uvedeno

- Vymezení technických parametrů předmětu plnění odkazem na obchodní názvy a značky:
 - Vnímat zásadní rozdíl mezi ust. § 89 odst. 5 ZZVZ (zadavatel má důvod chtít toto konkrétní plnění) a ust. § 89 odst. 6 ZZVZ (zadavatel u každého takového odkazu připouští nabídku rovnocenného řešení).
 - Např. požadavek na to, aby HDD měl technologii IntelliPower, což je označení funkčnosti vlastní produktům firmy Western Digital, ale jiné firmy tu samou technologii nabízejí také (jen pod jiným označením).
 - Např. požadavek, aby nějaký výrobek měl „jednoduché ovládání bez tlačítek, spínačů“ v situaci, kdy takový požadavek vede k jednomu jedinému výrobku na trhu a současně je zcela neopodstatněný vzhledem ke způsobu a prostředí použití.
 - Pozor na požadavek rovnocenného řešení podmíněný „100% kompatibilitou“ (zejména u ICT zakázek) – de facto ji splní pouze dané řešení.
- Porušení § 36 odst. 1 ZZVZ příliš „úzkým“ (obvykle směřujícím k jednomu výrobku – viz výše), nebo naopak příliš obecným vymezením technických podmínek:
 - Neposkytnutí ZD v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky – příliš obecná definice předmětu plnění (např. požadavek na dodání „učebnic pro výuku jazyků“ bez další podrobnosti; měrná jednotka typu komplet, soubor v položkovém rozpočtu bez detailního popisu).

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Věnovat odpovídající pozornost celému znění všech dokumentů, které zadavatel v souvislosti se zadávacím řízením vyhotovuje

- V případě formulace zadávacích podmínek skrze přepis zákonných ustanovení jejich znění neupravovat (např. požadavky dle ust. § 83 ZZVZ):
 - Nelze požadovat, aby obsahem písemného závazku jiné osoby prokazující dodavateli kvalifikaci, byla společná a nerozdílná odpovědnost této osoby za plnění zakázky společně s dodavatelem. Obsah závazku je primárně definován v § 83 odst. 1 písm. d) ZZVZ. Požadavek na společnou a nerozdílnou odpovědnost je dle § 83 odst. 3 ZZVZ přípustný jen ve vztahu k ekonomické kvalifikaci dle § 78 ZZVZ.
 - Uvedený požadavek je nepřipustným zpřísněním ZZVZ, když § 83 odst. 2 ZZVZ věta první obsahuje vyvratitelnou právní domněnku, že závazek jiné osoby, jejímž prostřednictvím dodavatel prokazuje kvalifikaci, je splněn tím, že se jiná osoba společně s dodavatelem písemně zaváže ke společné a nerozdílné odpovědnosti za plnění veřejné zakázky.
 - Jedná se fakticky o možnost (alternativu) prokázat splnění kvalifikace jinou osobou, resp. prokázat její podíl na plnění veřejné zakázky v rozsahu prokazované kvalifikace závazkem solidární odpovědnosti za realizaci zakázky. Volba způsobu prokázání kvalifikace jinou osobou je na vůli dodavatele a této jiné osoby.
 - Uvedený výklad byl potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 11 A 92/2021- 33 ze dne 20. 7.2021.
 - Obdobně věc vykládá rovněž ÚOHS - viz rozhodnutí č. j. ÚOHS-30735/2020/511/Mmi ze dne 2. 10. 2020.

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Zvolit přiměřené požadavky na kvalifikaci vzhledem k předmětu VZ

- Nepřiměřený a diskriminační požadavek na prokázání profesní způsobilosti dle ust. § 77 odst. 2 písm. a) ZZVZ doklady prokazujícími živnostenská oprávnění na:
 - „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“ a „Vodoinstalatérství, topenářství“ apod. a současně na živnostenské oprávnění „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“.
 - Dle nařízení vlády č. 278/2008 Sb. o obsahových náplních jednotlivých živností, mohou být v rámci živnosti „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“ při provádění stavebních prací prostřednictvím odborně způsobilých osob vykonávány i činnosti, které jsou jinak předmětem samostatných živností souvisejících s vedením, změnami a údržbou staveb, tedy i živnosti „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“ a „Vodoinstalatérství, topenářství“.
 - Obdobně se k dané problematice vyjádřil ÚOHS ve svém rozhodnutí č. j. ÚOHS-05747/2020/553/LHI ze dne 21. 2. 2020.
 - Věcí se zabývá i rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 111/2014 ze dne 24. 7. 2014.

- Požadavek na živnostenské oprávnění „Projektová činnost ve výstavbě“ u zakázek na stavební práce, součástí jejichž předmětu plnění nejsou činnosti, ke kterým by tato živnost byla nutná (např. zhotovení dokumentace skutečného provedení stavby není podmíněno držením této živnosti) není důvodný.

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Zvolit přiměřené požadavky na kvalifikaci vzhledem k předmětu VZ

- Požadavek na certifikaci, resp. osvědčení realizátora systému ETICS a osvědčení podle ČSN 74 6077 (okna a dveře) vydávané TZÚS ve vztahu k veřejně dostupnému seznamu držitelů certifikátu ETICS na webu TZÚS lze považovat za nedůvodně diskriminační a omezující (pro VZ zahájené od 1. 6. 2022, podrobněji web Centra).
- Požadavek zadavatele dle § 79 odst. 2 písm. d) ZZVZ na Osvědčení dle zákona č. 360/1992 Sb., nikoli na Osvědčení o autorizaci podle tohoto zákona. Jde o to, aby byla připuštěna možnost účasti usazených a hostujících osob – ty dokládají potvrzení (osvědčení) o registraci dle § 30l a § 30r zákona č. 360/1992 Sb.
- Nedůvodný požadavek zadavatele dle § 79 odst. 2 písm. d) ZZVZ, aby měl stavbyvedoucí vysokoškolské vzdělání – autorizaci získá i osoba se SŠ vzděláním a odpovídající délkou praxe.
- Důkladně zvážit důvodnost řetězení dílčích požadavků v rámci požadavku na jednu referenci (např. rekonstrukce min. 4 podlažního parkovacího domu s ocelovou konstrukcí a se založením stavby na vrtaných pilotech v intravilánu města, spolu s revitalizací veřejného prostranství včetně realizace zpevněných ploch (např. chodníky, komunikace), ve finančním objemu realizovaného objektu min. ... Kč bez DPH za každou zakázku).
- Nestanovovat požadavky na doklady (certifikáty) dle OHSAS / ISO, pokud to není relevantní ve vztahu k předmětu plnění VZ (např. řízení z hlediska ochrany životního prostředí dle norem řady ISO 14001 v oboru předmětu plnění VZ, pokud se na stavbě nevyskytují žádné zvláštní okolnosti a nejsou žádné nestandardní požadavky v této oblasti, tedy jde o stavbu spíše jednoduchou a bez rizik).

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Zvolit přiměřené požadavky na kvalifikaci vzhledem k předmětu VZ

- Požadavek, aby referenční zakázka dle § 79 odst. 2 písm. a) a b) ZZVZ byla realizována na typově zcela totožném či blízkém subjektu, jakým je sám zadavatel, ačkoliv takový požadavek není vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky (§ 73 odst. 6 ZZVZ) důvodný.
- Typicky, nikoliv však výhradně, se jedná např. o zadavatele z oblasti školství či zdravotnictví, kteří požadují např. u veřejné zakázky na stavební úpravy budovy školy či nemocnice nebo na dodávku standardních IT technologií (PC stanice, notebooky, tiskárny apod.) jako podmínku předkládaných referencí mj. skutečnost, aby reference prokazující technickou kvalifikaci byly realizovány pro školská, respektive zdravotnická zařízení či dokonce výlučně nemocnice, popřípadě ještě za plného provozu.
- V kontextu uvedeného je nutné poukázat především na věcnou, respektive technickou stránku věci, neboť např. z pohledu dodavatelů stavebních prací nehraje roli, zda stavební práce vykonávají na budově školy, úřadu či nemocnice, neboť dodavatelé budou vždy postupovat dle projektové dokumentace, která je pro ně stěžejní. Stavební práce si jsou z technického hlediska rovnocenné bez ohledu na to, na jakém duhu budovy byly provedeny (vyjma velmi specifických případů).
- Obdobně se k dané problematice vyjádřil ÚOHS ve svém rozhodnutí č. j. ÚOHS-S277/2011/VZ-13912/2011/510/MLa ze dne 11. 11. 2011.
- Obdobná věc je řešena rovněž v rozhodnutí ÚOHS č. j. S056/2008/VZ-03935/2008/520/EM ze dne 7. 3. 2008.

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Zvážit možnost uplatnění výzvy dle § 46 ZZVZ – potenciál porušení 3E

- Zadavatel postupuje v rozporu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených veřejných prostředků (dále rovněž „zásady 3E“), když vyloučí dodavatele s nejvýhodnější nabídkou z další účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek (např. nedoložení splnění technických kvalifikačních předpokladů, neoceněné položky v rozpočtu, nejasná specifikace nabízeného předmětu plnění apod.), aniž by dodavatele vyzval k objasnění nebo doplnění nabídky dle § 46 odst. 1 ZZVZ, a měl postaveno najisto, že tento účastník není schopen nedostatky nabídky ani po doplnění zhojit (pokud je náprava možná).
- Výše uvedený postup však nelze použít v případě, že se jedná o údaje nebo doklady, které se vztahují ke kritériím hodnocení nabídek. Pozor – za objasnění se dle § 46 odst. 3 ZZVZ považuje oprava položkového rozpočtu, pokud není dotčena celková nabídková cena nebo jiné kritérium hodnocení nabídek.
- Vyloučení účastníka z účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek a nevyužití možnosti v ustanovení § 46 odst. 1 ZZVZ a nevyzvání účastníka k doplnění dokladů/údajů, ačkoliv takový účastník předložil nabídku s nejnižší nabídkovou cenou, přičemž byla hodnocena pouze nejnižší nabídková cena a jedná se o zhojitelné vady nabídky je rovněž porušením povinnosti zadavatele postupovat dle čl. 5.1 bod 1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, ve spojení s § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.
- K nutnosti dodržování zásad 3E se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008-152, podle nějž základním cílem zadávání veřejných zakázek „je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Zákon tohoto cíle dosahuje především vytvářením podmínek pro to, aby smlouvy, jejichž plnění je hrazeno z veřejných prostředků, byly zadavateli uzavírány při zajištění hospodářské soutěže a konkurenčního prostředí mezi dodavateli.“

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Pozor však na umožnění materiální změny nabídky – § 46 odst. 2 ZZVZ

- Postupem dle § 46 ZZVZ nelze umožnit materiální změnu podané nabídky – např. nahrazení původně nabídnutého výrobku, který nesplňoval všechny technické požadavky zadavatele, výrobkem, který vše již splňuje. Tím zadavatel umožní materiální změnu nabídky po uplynutí lhůty pro podání nabídek a ve vztahu k vybranému dodavateli poruší § 48 odst. 8 ZZVZ ve spojení s § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ, když ho nevyloučí.
- Při posuzování je nutno rozlišovat mezi formální změnou nabídky a materiální (věcnou) změnou nabídky. Viz rozhodnutí ÚOHS č.j.: ÚOHS-11849/2020/322/Bví ze dne 21. 4. 2020.
- POZOR na ÚOHS-S0029/2018/VZ-07966/2018/532/VSt ze dne 14. 3. 2018 – již překonán novějšími rozhodnutími.
- Za materiální změnu nabídky může být považována i změna harmonogramu (k tomu ÚOHS č.j.: ÚOHS-25009/2021/500/Aiv: *„na základě zpracovaného harmonogramu prací vyjadřuje účastník zadávacího řízení svoji nabídku ohledně lhůty, ve které je schopen realizovat a dokončit dílo.“*)

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

K nutnosti vyloučení účastníka pro nesplnění zadávacích podmínek

- Zadavatel musí vždy posoudit veškeré požadované parametry – i minimální odchylka je porušením zadávacích podmínek.
 - Např.: zadavatel postupoval v rozporu s § 48 odst. 8 ZZVZ ve spojení s ustanovením § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ, neboť nevyločil vybraného dodavatele z účasti v zadávacím řízení, ačkoliv vybraným dodavatelem v nabídce předložené gynekologické křeslo vyšetřovací nesplnilo zadávací podmínku elektricky nastavitelnou výšku v rozpětí min. 650-900 mm, stanovenou v technické specifikaci, když u předmětného gynekologického křesla vyšetřovacího byl v nabídce uveden rozsah 860-1060 mm, přičemž tento postup zadavatele ovlivnil výběr nejvhodnější nabídky.
 - Rozhodovací praxe ÚOHS – např. rozhodnutí č. j. ÚOHS-S155/2012/VZ-7797/2012/550/SMo ze dne 23. 7. 2012 (nesplnění požadavku na výkon projektoru 24 500 lumen) nebo rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0071/2018/VZ-11729/2018/523/Hvo ze dne 20. 4. 2018 potvrzené rozhodnutím předsedy ÚOHS č. j. ÚOHS-R0073/2018/VZ-20851/2018/322/Dja ze dne 16. 7. 2018 (analýzátory s biochemickým a imunochemickým modulem nedisponovaly řídicím softwarem v českém jazyce, včetně chybových a varovných hlášení) nebo rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S0245/2018/VZ-24395/2018/533/Bku ze dne 21. 8. 2018 (nesplnění požadavku na digitální RF systém využívající paralelní techniky a disponující min. 64 kanály; v nabídce přístroj s pouze 48 kanály).
- Ekonomická výhodnost nabídky nemůže převážit fakt, že obsah nabídky nesplňuje zadávací podmínky zadávacího řízení stanovené zadavatelem, obecně není vyloučeno, že právě nesplnění zadávacích podmínek může být často důvodem, proč je nabídková cena určitého dodavatele podstatně nižší než u jeho konkurentů.
- Zásady 3E nemají aplikační přednost před splněním zadávacích podmínek, např. rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S0032/2018/VZ-08517/2018/541/AHr ze dne 20. 3. 2018).

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Doporučení k nastavení obchodních podmínek (termín plnění)

- Není vhodné stanovit termín plnění pevným datem – má vždy potenciál ovlivnit rozhodování dodavatelů o účasti v ZŘ. Velmi problematické v okamžiku změny termínu (obvykle prodloužení).
- Obdobně problematické je stanovení termínu plnění v kombinaci „do X dnů/týdnů/měsíců nejpozději však do ...“ – stává se, že v době uzavření smlouvy již není stanovený počet dnů/týdnů/měsíců k dispozici, jelikož pevně stanovený termín nastane dříve.
- Jako vhodnější se jeví nastavit klouzavé termíny ve dnech/týdnech/měsících od podpisu/účinnosti smlouvy (případně od jiného, ale jasně stanoveného okamžiku – u stavebních prací např. od předání staveniště). Pak mají dodavatelé k dispozici stejnou délku doby plnění, ať by se průběh zadávacího řízení z jakéhokoliv důvodu prodloužil.
- Termín plnění spojený s vydáním kolaudačního souhlasu. Nevhodné, protože zhotovitel nemá možnost ovlivnit délku řízení u stavebního úřadu.
- Nevhodné klimatické podmínky jako důvod pro prodloužení termínu plnění zpravidla nejsou vyšší mocí, je předvídatelné, že mohou nastat. Ve smlouvě specifikovat, co se bude považovat za nevhodné klimatické podmínky, stanovit pravidla – kdo o tom rozhodne, jak se to bude zaznamenávat a jak se bude prodlužovat termín plnění. Mít o tom průkaznou dokumentaci.
- To platí i pro epidemii koronaviru SARS-CoV-19. Již je předvídatelné, že se situace může zhoršit, že na straně zhotovitele (či jeho poddodavatelů) dojde k omezení provozu, že stát vyhlásí mimořádná opatření. Opět stanovit jasná pravidla a postupy pro prodloužení termínu plnění a mít patřičnou dokumentaci.
- K možnosti prodloužení termínů plnění je vhodné využívat vyhrazených změn závazků ze smlouvy dle § 100 ZZVZ, taková změna však musí být vymezena zcela jednoznačně, aby byl od počátku zřejmý zamýšlený postup.

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

V průběhu plnění VZ postupovat dle smlouvy a dbát zákazu umožnit podstatné změny závazků

- Lze doporučit zadavatelům, aby již při přípravě zadávací dokumentace vždy pečlivě zvážili své potřeby a očekávání v souvislosti s plněním veřejné zakázky. A vše odpovídajícím způsobem zachytili do vyžadovaných obchodních podmínek, zejména pokud jsou formulovány jako vzorový (a závazný) návrh smlouvy.
- Pokud následně při plnění veřejné zakázky vznikne potřeba změnit závazek ze smlouvy (upravit předmět plnění či povinnosti stran), pak by měl zadavatel předem důkladně zvážit, zda je o změnu, kterou může připustit.
- Obecně: úprava § 222 ZZVZ není koncipována formou generálního zákazu jakýchkoliv změn smluv, ale formou zákazu změn dosahujících určité intenzity (založené konstantní rozhodovací praxí) vyjádřené pojmem „podstatná změna závazku ze smlouvy“. Odst. 1 stanoví obecný zákaz umožnit podstatnou změnu závazku, přičemž samotná definice podstatné změny závazku je formulována v odst. 3. V § 222 odst. 2, 4, 5, 6 a 7 ZZVZ výslovně stanoveny případy, které – při naplnění všech podmínek v příslušném ustanovení uvedených – podstatnou změnou závazku ex lege nejsou.
- Nejčastěji pochybení spadají do problematiky termínů plnění (nedůvodné prodloužení), nevyžadování sjednaných bankovních záruk (či pojištění), ačkoliv ve smlouvě požadovány jsou (často s navázanou smluvní pokutou), neuplatňování sjednaných smluvních pokut v okamžiku naplnění důvodů pro jejich uplatnění sjednaných ve smlouvě, zmírnění povinností pro zhotovitele.

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Nárůst cen, indexace, inflační doložky – pamatovat na úpravu v ZD

- „*Metodické doporučení k aktuálnímu růstu cen materiálů, zboží, výrobků a komodit ve veřejných zakázkách*“ **plus doplnění** „*Výhrada změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku na stavební práce prostřednictvím indexace cen*“ dostupné zde: <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodicka-stanoviska/>
- „**SPOLEČNÉ STANOVISKO ÚOHS A MMR K PROBLEMATICE NÁRŮSTU CEN STAVEBNÍCH MATERIÁLŮ VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH**“ dostupné [zde](#)
- Příjemce se v případě navýšení cen může odvolávat na:
 - ✓ Indexaci ČSÚ
 - ✓ Pokud příjemce disponuje rozpočtem ve formátu kompatibilním s rozpočtářskými programy je možné pro kontrolu využít související cenové soustavy
 - ✓ Průzkum trhu
 - ✓ Znalecký posudek

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Nárůst cen, indexace, inflační doložky – pamatovat na úpravu v ZD

- Vzor inflační doložky připravený Hospodářskou komorou ČR ve spolupráci s odborníky ze Svazu podnikatelů ve stavebnictví a Sdružením pro výstavbu silnic <https://www.komora.cz/legislativa/vzorova-inflacni-dolozka/>
- Příklad inflační doložky – stanovisko ČKAIT dostupné zde <https://www.ckait.cz/metodicky-pokyn-pro-uplatneni-inflacni-dolozky-ve-smlouvach-na-sluzby> (i na portal-vz)
 - ✓ *V případě, že průměrný roční index spotřebitelských cen dle údajů Českého statistického úřadu, publikovaných na jeho internetových stránkách, uvedený ke kalendářnímu měsíci odpovídajícímu měsíci, v němž byla smlouva podepsána, vzroste o více než 3 %, zvýší se neuhrazená část smluvní ceny dle čl. XX této smlouvy o výši tohoto indexu, a to v každém roce trvání smlouvy. Ke zvýšení dochází ode dne v příslušném měsíci, který se číselným označením shoduje s datem podpisu smlouvy. Smluvní strany pro odstranění pochybností uvádí, že k úpravě ceny dle tohoto ustanovení smlouvy není třeba uzavírat dodatek ke smlouvě. Smluvní strany však mohou z důvodu právní jistoty o navýšení ceny sepsat zápis podepsaný oběma smluvními stranami.*

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE ZE ZKUŠENOSTÍ CENTRA

Nárůst cen, indexace, inflační doložky – pamatovat na úpravu v ZD

➤ Indexace

✓ Volba indexu

- Údaj ČSÚ o indexech cen stavebních prací, indexech cen stavebních děl a indexech nákladů stavební výroby (<https://www.czso.cz/csu/czso/indexy-cen-stavebnich-praci-indexy-cen-stavebnich-del-a-indexy-nakladu-stavebni-vyroby-ctvrtletni-casove-rady-1-ctvrtleti-2022>). Zadavatel musí určit, který z uveřejňovaných indexů zvolí.

✓ Rozhodný okamžik pro výpočet indexu

- Okamžik, od kterého bude index uplatněn; základními možnostmi jsou: konec lhůty pro podání nabídek nebo uzavření smlouvy,
- Okamžik, rozhodný pro ocenění; zde se jako nejpraktičtější jeví okamžik fakturace konkrétních materiálů, či prací.

✓ Identifikace položek, které mohou být indexovány – nutné uvést v ZD, zda bude index použit na

- Celkovou cenu (zejména index založený na údajích o inflaci)
- Jednotlivé položky (index vztažený na ceny materiálů, pozor na agregované položky)

✓ Limity pro uplatnění výhrady

- Např. inflace vyšší než 0,5 %, či nárůst položky o více než 10 %
- Maximální limit pro navýšení ceny na základě indexace. Lze stanovit zejména limitaci celkového nárůstu ceny díla či stanovení hranice, od které již nebude změna nároková (automatická), ale bude podléhat schválení zadavatele

Změny podle § 100 ZZVZ nutno započítat do PH, pokud je maximální hranice = PH, pokud není hranice kvalifikovaný odhad (viz §16 odst. 6 ZZVZ)

Děkujeme za pozornost.

Kontaktní údaje

Centrum pro regionální rozvoj České republiky

státní příspěvková organizace řízená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR

IČ: 04095316

Adresa: U Nákladového nádraží 3144/4, 130 00 Praha 3 – Strašnice

E-mail: podatelna@crr.cz

Konzultační servis IROP: <https://www.crr.cz/irop/konzultacni-servis-irop/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Centrum
pro regionální rozvoj
České republiky